

Summering av uppfödarräffar gällande nya delmål i R.A.S (2010-2014)

I Tollarp samlades ca 30 personer som delades in i fem diskussionsgrupper. Av dessa fem grupper, var det fyra som redovisade sina svar utifrån de föreslagna nya delmålen, deltagarna i den femte gruppen ansåg sig inte kunna enas om något svar på punkterna.

Uppfödarmötet i Norra Sverige hölls via telefon och det var 9 uppfödare som deltog.

Uppfödarmötet i Mellansverige blev, trots tre försök, aldrig av på grund av för få anmälningar.

De 10 punkterna som förslogs som delmål för revideringen som skall gälla under period 2010 – 2014 (RAS).

1. **Hälsoprogram för HD har införts och de första åren utvärderats.**

Grupperna i Tollarp:

Var överens om att det skall utvärderas.

Uppfödarna i Norr:

Även de var alla överens om att hälsoprogrammet skall utvärderas.

2. **Förekomsten av HD bland hundar födda under perioden är högst 10 %**

Grupperna i Tollarp:

Gemensamt för grupperna var att det var orimligt att uppnå detta mål. En grupp hade tillägget att det var viktigt att kartlägga antal hundar med problem och som avlivats pga. HD. Procentsatsen 25 % är nämnt av en av grupperna som en realistisk nivå.

Uppfödarna i Norr:

Svarade också att det kan vara svårt att uppnå.

Här föreslogs procentsatsen 17 %.

3. **Förekomsten av Legg Perthes kartlagd – plan för minskad förekomst har utarbetats.**

Grupperna i Tollarp:

Grupperna var överens om att det var bra.

En grupp med tillägget att det är viktigt att denna information når ut till uppfödarna.

Uppfödarna i Norr:

Var överens om att delmålet är bra och bör följas upp.

4. Minst 200 gårdshundar har mentaltestats.

Grupperna i Tollarp:

Här tyckte grupperna olika – två grupper tyckte att det var bra samt föreslog att rasklubben skall arrangera beskrivningar runt om i landet, t.ex. via aktivitetsombuden. En grupp var mer inne på att rasklubben inte riktigt har klargjort hur MH-beskrivningen skall utvärderas. Gruppen ville i detta sammanhang också ha en diskussion angående rasen plats i det moderna samhället.

Uppfödarna i Norr:

Konstaterade att målet redan är nått. Men även de har tillägget att detta är något rasklubben bör engagera sig i – svårt att som enskild komma med.

5. Ny kartläggning av förlust av den genetiska variationen har genomförts.

Grupperna i Tollarp:

Endast två av grupperna svarade på denna fråga men båda grupperna tyckte att det var viktigt.

Uppfödarna i Norr:

Uppfödarna i Norra Sverige diskuterade mycket angående matadoravel. Var noga med att betona att det gäller såväl tikar som hanar.

6. Samarbete med Jordbruksverket kring bevarande av rasen som en gammal svensk ras av bevarandegenetiskt värde har initierats.

Grupperna i Tollarp:

Grupperna var överens om att en dialog med SJV var av stor nytta.

Uppfödarna i Norr:

Även de ansåg att det var viktigt och riktigt.

7. System för registrering av hundar som har dött har upprättats. I första hand ska detta delmål uppnås genom att klubben försöker påverka SKK att mer aktivt registrera dessa uppgifter.

Grupperna i Tollarp:

Delade meningar rådde inom grupperna. Det var ingen grupp som var emot detta men flera deltagare såg det som ett stort problem att genomföra. I en grupp föreslogs att rasklubben lyfter fram hälsoenkäten, som utvecklas och görs användarvänlig så att det känns naturligt att använda den.

Uppfödarna i Norr:

Tyckte att en registrering vore bra för att se om hundarna dör för ”tidigt”. Inget förslag till hur systemet skall se ut.

8. System för kontinuerlig uppföljning och redovisning av hälsa och exteriör har utarbetats.

Grupperna i Tollarp:

Grupperna var eniga att bl.a. samlad avelsvärdering, exteriörbeskrivning och hälsa bör följas upp kontinuerligt följas.

Uppfödarna i Norr:

Gav som förslag att avelskommittén gick igenom kritiklapparna från utställningar och noterade om förekomsten av exteriöra fel.

9. Kartläggning av valpning hos tik av olika ålder genomförd. Frågan om i vilken utsträckning tikens ålder och tidigare valpning påverkar förekomsten av kejsarsnitt och andra problem har utretts.

Grupperna i Tollarp:

Två av grupperna var av meningen att detta inte var så intressant. En grupp vill ha en utveckling av hälsoenkäten för att även i denna fråga kunna få klarhet.

Uppfödarna i Norr:

Kort och gott: Bra.

10. Insatser för fortsatt utbildning av klubbmedlemmar och uppfödare i avelsfrågor har vidtagits.

Grupperna i Tollarp:

Alla grupperna var av den åsikten att kontinuerlig kontakt mellan uppfödare, t.ex. via ett forum, uppfödarblad eller liknande vore mycket uppskattat.

Uppfödarna i Norr:

Tyckte att det var en viktig fråga som avelskommittén borde kunna vara centra för. Deltagarna poängterade att hemsidan var utmärkt för detta ändamål.

Förutom svar på de tio delfrågorna ville ***uppfödarna i Norr*** göra tillägg enligt följande:

- Behövs det uppmuntran för att valpköpare ska röntga sina hundar, t.ex. en premie?
- Borde även finnas en nedre åldersgräns för hanar i avelssammanhang.
- I avelskommittén borde även sitta genetiker, hanhundsägare, veterinärer m.fl.

Som jämförelse bifogas delmålen satta för 2004 -2008.

DELMÅL FÖR AVELSARBETET 2004-2008:

Rasklubben för dansk/svensk gårdshund antar följande delmål för avelsrelaterat arbete under femårsperioden 2004-2008

1. ***Minst hälften av alla hundar som under perioden uppnår ett års ålder höftledsröntgas.***

Rasklubben fortsätter och intensifierar arbetet för att minska förekomsten av höftledsdysplasi och Legg Perthes.

2. ***Förekomsten av Legg Perthes kartlagd och en plan för att minska förekomsten har upprättats.***

Redan nu finns god kunskap om Legg Perthes-förekomsten och de gemensamma släktskapsbanden mellan drabbade hundar. En noggrannare kartläggning över antalet drabbade hundar är dock viktig liksom en fördjupad analys av eventuella släktskapsband mellan inmönstrade hundar samt en analys av huruvida mönstret för spridning stämmer överens med antagandet om autosomal recessiv nedärvning (ett "vikande" arvsanlag som krävs i dubbel uppsättning för att skadan ska visas). För närvarande finns inget i det undersökta materialet som motstrider en sådan nedärvning, men en noggrannare kontroll behövs.

3. ***Minst 100 gårdshundar har mentalbeskrivits.*** Det är viktigt att så god kunskap som möjligt erhålls om gårdshundens mentalitet. Ett så stort antal gårdshundar som möjligt bör mentalbeskrivas för att få ett gott statistiskt underlag ska erhållas.

4. ***Genetiskt viktiga individer har identifierats och så många som möjligt av dessa används i aveln.***

Genetiskt viktiga individer är sådana som bär arvsanlag som riskerar att gå förlorade ur beståndet. De kan också vara sådana djur som har låg sannolikhet att bära vissa skadliga arvsanlag (exempelvis anlag för Legg Perthes).

5. ***Ett system för så god registrering som möjligt av individer som dött har upprättats.***

För att kunna följa förlusten av genetisk variation, effekter av inavel samt välja djur för avel är det viktigt att känna till vilka individer som inte längre finns kvar i populationen.

6. ***En mer detaljerad avelsplan för att undvika förluster av genetisk variation har upprättats.***

7. ***Förekomsten av HD bland hundar födda under perioden reduceras till 10%.***

Den nuvarande förekomsten ligger strax över 20% och denna andel bör halveras under femårsperioden.

8. ***Ett system för en kontinuerlig hälso- och karaktärsdragsuppföljning har utarbetats.***

För att kunna bedriva avel på bästa möjliga sätt är det viktigt att god kunskap finns om förekomsten av eventuella sjukdomar och skador samt vissa, icke-önskvärda, exteriöra detaljer (t.ex. ståndöron, bettfel, rullad svans, ovanlig storlek, etc.).

9. ***Utbildning i bevarandegenetisk avelsplanering.*** Det är viktigt att god förståelse för hur avelns uppläggning kan påverka hastigheten med vilken genetiskt material förloras samt hur ärftliga defekter kan spridas finns bland så väl uppfödare som hundägare. Rasklubben kommer att fortsätta satsningen på att utbilda medlemmar i såväl avelslära som annan